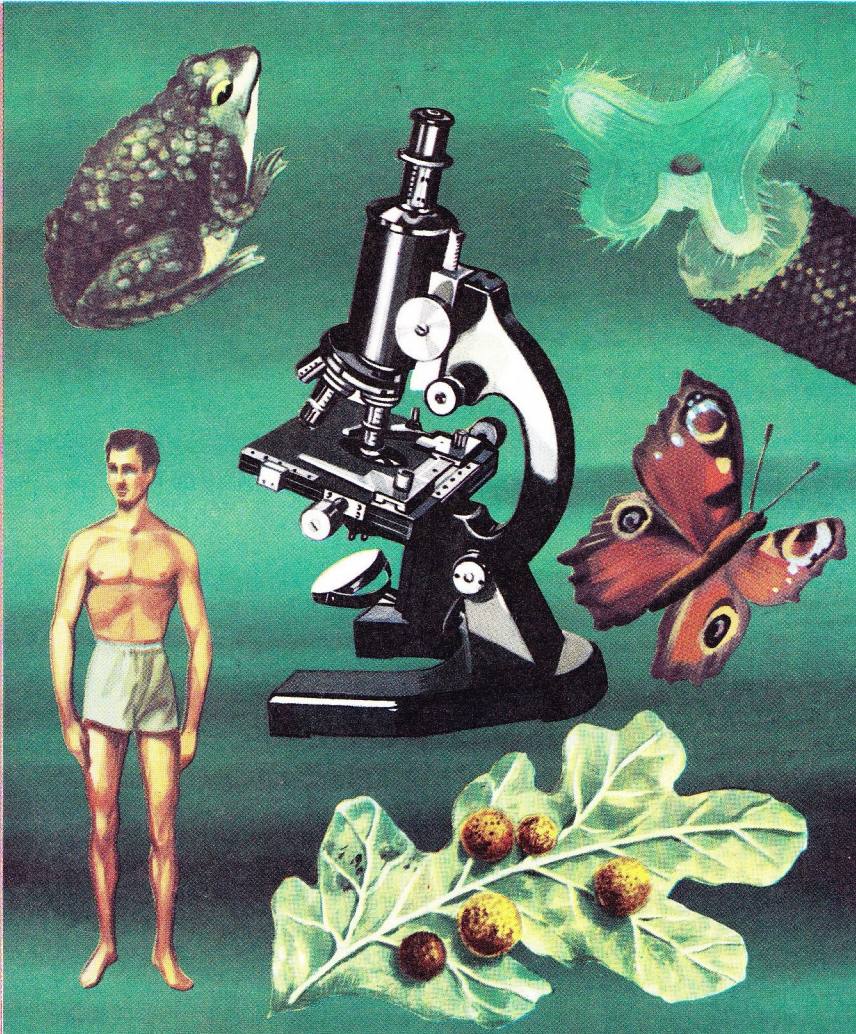

HET LEVENSWONDER

GLOBERAMA

HET AVONTUUR VAN MENS EN WETENSCHAP

BOUWSTENEN VAN HET LEVEN :

Bouwstenen van het leven	10
Cellen onder de microscoop	12
Celdeling	14
Het wisseldiertje en de levenskenmerken	16
Celkoloniën en arbeidsverdeling	18
Eencellige organismen	20
De dood komt in de wereld	22
Vrouwelijk en mannelijk, een nieuw experiment	24

LEVENDE WEEFSELS :

Het wonder der huid	26
Bindweefsels en spierweefsels	28
Zenuwstelsels	30
Planteweefsels	32

LEVENDE MACHINES EN FABRIEKEN :

Lichaamsbedekkingen	34
Geraamten allerlei	36
Bewegingsorganen	38
Bewegingsorganen	40
Dierlijke maaltijden	42
Voedingsstoffen	44
Filosofie van de maag	46
Filosofie van de maag	48

Darmen per meter	<i>pagina</i> 50
Dierlijke en plantaardige stofwisseling	52
Leven zonder zuurstof	54
Insektenetende planten	56
Drie vormen van ademhalingsorganen	58
Ademhaling der planten	60
Bloed, kostbaar sap	62
Bloedgroepen van de mens	64
De bloedsomloop	66
De bloedsomloop	68
Smaak en reuk	70
De ogen en de gezichtszin	72
Van oren en horen	74
Tasten en voelen	76
Stemmen van de natuur	78
Stemmen van de natuur	80
Andere zintuigen	82
Wereldraadsel instinkt	84
Wereldraadsel instinkt	86
Klieren en hun afscheidingen	88
Klieren met inwendige secretie	90
Hormonen in het algemeen	92
Hormonen bij de mens	94
Ook de planten bewegen zich	96

HET LEVEN IN ZIJN MILIEU :

Een waterdruppel, een wereld	98
Klassieke mythologie in de kasteelgracht	100
De weide als levensgemeenschap	102
Het natuurlijk evenwicht	104
Verstoord evenwicht	106
Dieren op trektocht	108
Dieren op trektocht	110
Dieren op trektocht	112

SAMENLEVING IN DE NATUUR :

Leven op het leven	114
Leven op het leven	116
Avonturen op het groene blad	118

Woekerplanten	<i>pagina</i> 120
Zij die de mens "bevolken"	122
Zij die de mens "bevolken"	124
Symbiose	126
Symbiose	128
De bloemen wenken en lokken	130
De bloemen wenken en lokken	132
Verstoppertje spelen	134
Verstoppertje spelen	136
Gezellige dieren	138
Insektenstaten	140
Insektenstaten	142
Plantengezelschappen	144

DE VOORTZETTING VAN HET LEVEN :

Ongeslachtelijke vermenigvuldiging	146
Geslachtelijke vermenigvuldiging	148
Generatiewisseling	150
Hoe de geslachten elkaar zoeken	152
Hoe de geslachten elkaar zoeken	154
De bevruchting	156
De bevruchting	158
Alles komt uit het ei	160
Larven van allerlei soort	162
Zorg voor het nakomelingschap	164
Zorg voor het nakomelingschap	166
De ontwikkeling der planten	168
De ontwikkeling der planten	170

HET ERFDEEL DER VADEREN :

Als een pater erwten kweekt	172
Van witte en zwarte muizen	174
Chromosomen en hun bouw	176
Bepaling van het geslacht	178
De Rhesusfactor	180
Erfelijkheid bij de mens	182
Veranderlijkheid der soorten	184
Levende fossielen	186
Index	188

INDEX

- aal (*anguilla vulgaris*) 40, 110
 aardworm 38, 58, 72, 102
 ademhaling 30, 32, 52, 60, 70, 180, 186
 ademhalingsorganen 58, 62, 66
 ademopeningen 170
 ader 32, 64, 66, 68
 adrenaline 94
 afgietseldiertje 38
 agglutinenen 64
 agglutinogenen 64
 albinisme 180
 alleseter 42, 50
Alopecurus pratensis 102
 alvleesklier 48, 90, 94
 amfibien 160, 162
 aminozuur 50, 90
 Amoebe 16
 amœboïde beweging 38
 angel 88, 136
 anorganische stoffen 46
 antheridiën 150
Antoxanthum odoratum 102
 aorta 68
 aortaboog 66
 appendix 48
 arbeidsverdeling 18, 24, 32
 archegoniën 150
Archeopteryx 46
Arenicola piscatorum (zandworm) 58
Aristoteles 110
 Arnold (Dr.) 120
 arteriën 68
Arum maculatum (aronskelk) 148
 assimilatie 60
 atletische type 92

 bacterie 20, 44, 50, 52, 54, 62, 104, 106, 120
 Bananenvlieg (*Drosophila*) 176
 basaalmetabolisme 94
 Basedow (ziekte van) 94
 beenderen 36, 40, 94, 186
 Beendermerg 62
 bek 42, 46, 80
 bekerboompje 18
 Bernard, Claude 90
 Beschermingsgeraamten 36
 bestuiving 120, 130, 148
Betta splendens (Siamese vechtvís) 154
 bevruchting 148, 150, 156, 158, 178

 bevruchtingsheuvel 156
 bewegingsorganen 38, 40
 bij 58, 80, 82, 84, 130, 132, 140, 142
 bijniere 94
 bijschildklieren 94
 bindweefsel 26, 28, 36
 biotechniek 42
 Bittervoorn (*Rodeus amarus*) 84
 blaaswormen 122
 blad (plant) 32, 52, 56, 60, 84, 96, 102, 118, 120, 130, 132, 134, 164, 170, 186
 bladgroen 18, 44, 52
 bladgroenkorrels 12
 bladluis 10, 140
 bladnerven 170
 bladoksel 14, 146
 blinde darm 48
 bloed 58, 62, 64, 66, 68, 90, 92, 94, 114, 124, 128, 180
 bloedaders 66
 bloedbaan 64
 bloeddruk 68, 94
 bloedfactor 180
 bloedgroepen 64, 180
 bloedkleurstof 62
 bloedklieren 90
 bloedkoolzuur 58
 bloedkoraal 18
 bloedlichaampje 66
 bloedplaatje 62
 bloedplasma 64
 bloedsomloop 32, 66, 68, 90
 bloedstroom 62, 116
 bloedtransfusie 64, 180
 bloedvaten 26, 48, 58, 68, 70, 72, 90, 122
 bloedzuigers 128
 bloei 132, 172
 bloem 14, 82, 96, 114, 116, 120, 130, 132, 144, 148, 164, 172
 bloemdieren 128
 bloemendiertje (*Floscularia ornata*) 98
 bloemkroon 96
 bloeiplanten 146
 bloemschede 148
 boekmaag 46
 boezem 66
 boomschors 126, 136
 boomwortels 170
 borst 34, 114, 186
 borstbeen 36, 40, 94
 borstelhaar 34

 borstkas 40, 58, 68
 borstvin 66
 boterbloem (*Ranunculus*) 148
 brandharen 132
 brandnetels 132
 broedbol 14
 broedgebied 78, 82
 broedknol 146
 broedparasitisme 116
 broedverzorging 138, 164
 bronsttijd 154
 Broodkever 126
 Brughagedis 186
 bruiloftskleed 152
 bruiloftsvlucht 140
 Bryozoa (mosdiertje) 98
 buikmerg 30
 buikribben 186
 buikspeeksel 48, 90
 buikvin 40, 66, 84
 buis van Eustachius 74
 buit 80, 100, 138
 buitenhuid 156

 camouflage 134, 136
 cel 10, 12, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 32, 34, 44, 50, 58, 62, 66, 72, 88, 90, 146, 150, 156, 158, 160, 172, 176
 celdeling 14, 32
 celdraad 24
 celgroep (en) 70
 celhuid 18
 celkern 12, 14, 62, 156, 158, 176
 celkolonie 18
 cellaag 100, 120
 cellichaam 14, 46
 cellulose 12, 46, 52
 celmembraan 24
 celmond 20
 celsplitsing 14, 16, 158
 celwand 12, 28, 32, 38
 celweefsel 32
 ceratodus 186
 chitine 36, 46, 162
 chlorofyl 44, 52, 60, 126, 170
 chlorofylkorrels 12, 52
 chroma 14
 chromatine 12, 176
 chromosomengetal 158
 chromosoom 14, 158, 176, 178

chylvaten 50
 cicaden 74
 ciliaat 20
 citroenzuurnatrium 64
 coconzijde 86
 colchicum auctumnale (Herfsttijloos) 92
 colibri 34, 130
 Columbia livia (Rotsduif) 184
 corium 26
 culex pipiens (steekmuggen) 114
 Cynosurus cristatus 102

Dactylis glomerata 102
 darmen 28, 38, 48, 50, 54, 66, 88, 94,
 122, 126, 150
 darmhuidcel 50
 darmvlokken 48, 50
 Darwin, Charles 182, 184
 dekschilden 152
 dekweefsel 28, 98
 diabetici 90
 Diatomee 38
 diepzevis 46
 dierecel 12, 14
 diepsychologie 138
 dikke darm 48, 50
 Dinobryon sertularia 18
 Dionaea muscipula (Venusvliegenva) 56
 dochtercellen 14
 dochtergeneratie 172, 174
 dood 16, 22, 62, 64, 146
 Doodshoofdvlinder 108
 dooiercellen 150, 160
 draaiziekte 76
 drijfblaas 18
 Drosera (zonnedaauw) 56
 Drosophila (bananenvlieg) 176
 Duizendguldenkruid 102
 dunne darm 48, 122
 dwarsgestreepte spier 28
 dwerg 92

eb 40, 58
 echopeiling 82
 eenceller 20, 22, 26, 32, 38, 42, 98
 eencellige (organismen) 54, 104, 106
 eencellige wezens 18, 20, 36
 eenellige tweelingen 182
 eenhuizige plant 148
 eenslachtige bloemen 148
 eetpoliep 18
 ei 84, 98, 110, 114, 116, 118, 122, 124,
 126, 128, 140, 142, 150, 154, 156, 160,
 162, 164, 166
 eicel 24, 142, 150, 156, 158, 182
 eierstokken 140
 eikeblad 12, 18
 eikegal 118
 eikern 156, 158
 eimoeder cel 158
 eiplasma 156
 eiwit 12, 44, 52, 160
 Ellis, John 56

Elodea canadensis (waterpest) 60
 embryo 122, 160
 embryonale ontwikkeling 160
 embryostadium 168
 endeldarm 38, 48, 88
 endocrinologie 90
 epidermis 26
 epifyse 94
 epitheel 28
 Eremietkreeft 126
 erfelijkheid 172, 174, 180, 182, 184
 erfactoren 92, 158, 174, 176, 178, 180
 Eriophorum vaginatum 102
 euphorbiaceen (Wolfsmelkachtigen) 88
 evenwichtsorgaan 76

facettenoog 72
 Fagus sylvatica (Bruine Beuk) 32
 Fasciola hepatica (Leverbot) 150
 ferment 54, 56
 filia 172
 Floucularia ornata (bloemendiertje) 98
 fossiel 186
 fotosynthese 52- 60
 fototropisme 96
 fytohormonen 92

galappel 118
 galblaas 48
 gedaanteverandering 160, 162
 geheugen 30, 112
 gehoor 74, 76, 78
 gele koorts 114
 geluidstrillingen 74
 genen 176
 generatie 172, 180, 184
 generatiewisseling 150
 geotropisme 96
 geraamte 36, 46, 58, 178, 186
 geslacht 16, 24, 74, 78, 138, 152, 154,
 164, 176, 178, 182, 184
 geslachtelijke generatie 150
 geslachtelijke ontwikkeling 94
 geslachtelijke vermenigvuldiging 146,
 148, 156
 geslachtscellen 22, 24, 150, 156, 158, 176
 geslachtschromosomen 176, 178
 geslachtsdieren 18, 140
 geslachts hormonen 94
 geslachtskenmerken 24, 94
 geslachtsklieren 78, 94, 154
 geslachtsorganen 110, 122, 148, 150
 geslachtsrijp 94, 114
 geur 74, 82, 88, 104, 114, 120, 132, 142,
 148
 gevoel 16, 26, 30
 gevoelszenuw 30, 76
 gevoelszintuig 70, 76
 gewei 26, 154
 gezichtszin 72, 76, 78, 130, 152
 gift 88, 92, 136
 giftklieren 26, 88, 136

gistcellen 54, 126
 gistzwammen 126
 glasaal 110
 gras 46, 102, 104, 144
 grijparmen 100
 groei 14, 32, 44, 52, 94, 96, 102, 170
 groeilarven 162
 groeiperiode 22
 groeireactie 96
 groenwier 24

haarpapillen 26, 34
 haarvaten 50, 66, 68
 haarwortels 34, 76
 haarzakje 34
 hagedis 26, 36, 58, 70
 haptotropisme 96
 haren 34, 70, 74, 124, 148, 150, 170, 178
 hart 28, 62, 66, 68
 hartboezem 68
 hartkamer 68
 hartspier 68
 hartspiervezels 68
 Harvey, William 68
 Hazelaar 24
 heide 56, 80, 144
 Helianthus 96
 heliotropisme 96
 helmknoppen 148
 hemoglobine 62
 Herfsttijloos (colchicum auctumnale) 92
 hersenaanhangsel 94
 hersenen 30, 36, 70, 74, 94
 Hertwig (gebroeders) 156, 158
 holtedieren 160
 hommelt 80, 116, 130, 132, 140, 142
 hommeltbloem 132
 honing 130, 132
 honingraat 10, 82
 Honingzwam (Armillaria mellea) 120
 hoofd 66, 70, 72
 hoofd luis 124
 hooi 54, 102
 Hooke, Robert 10, 12
 Hoornbuis 34
 hoornlaag 26
 hoornvlies 72
 horde 138
 horens 34, 152, 186
 hormonen 48, 90, 92, 94, 112, 134, 154,
 178
 hormoonklieren 92, 94
 hout 32, 44, 52, 120
 huid 26, 28, 34, 48, 58, 74, 76, 88, 94,
 114, 116, 122, 124, 132, 134, 136, 138,
 162, 170, 174, 180, 186
 huidgeraamte 36
 Huiszwaluw 112
 Hustin, Dr. 64
 hyacintheglas 14
 hydra 100
 hydrobioloog 54

hypofyse 94

imago 162

infectieziekte 62

infusiediërtje 10

Infusorie (afgietseldiërtje) 38

ingewanden 36, 130

ingewandsparasieten 122

inktvis 38, 100, 126

insektenlarven 54, 110

insekten 36, 56, 58, 70, 72, 74, 86, 92,

106, 118, 128, 130, 132, 134, 136, 138,
148, 150, 160, 162, 164, 176, 186

insektenetende planten 56, 88, 96

insektenstaten 140, 142

instinkt 84, 86, 166

insuline 48, 90

intermediaire eigenschappen 172, 174

inwendige secretie 92, 94

Iris germanica 32

jaarring 32, 120

Janssen, Zacharias 10

jodium 94

Johnston, Sir Harry 186

kafnaalden 144

kalkschaal 36, 160

kalkwater 60

kameleon 134

Kannekenskruid (Nepenthes) 56

karakter 178, 184

Karper 14, 84, 164

karteldarm 48

kauwmaag 98

kauwplaat 46

kelk 132

kern 16, 62, 122, 156, 176

kerndraad 14

kernmembraan 12, 14

kernsplitsing 158

kevers 36, 80, 116, 126, 136, 144, 162

kiemen 98, 156, 168

kiemschijf 160

kieuwboompjes 58

kieuwen 58, 66, 186

kieselwier 38

kipker 26, 28, 36, 42, 58, 74, 88, 110,
160, 162

klauw 26, 34, 80, 124

kleurstofdragers 12

klier 42, 46, 48, 50, 56, 88, 90, 92, 94,
114, 136, 164

kliercellen 88, 90

klierharen 56

Knoopkruid 102

knoppen 98, 120

koe 42, 44, 58

koekoek 84, 116

kogeldiërtje 18, 20, 22, 24

kolibries 164

konijn 92, 180

kooldioxyde 44, 54, 58, 60, 62, 68

kooldioxyde blaasjes 54

koolhydraat 12, 44, 50, 52, 126

koolhydratenstofwisseling 94

koolstof 44

koolwitje 116

koolzuur 52, 60

koraalvis 128

Korstmossen 126

kraanvogel 112

kreeft 36, 46, 54, 72, 74, 110

Krokodil 30, 128

krokodilwachter (Pluvianus aegyptius)
128

kroonbuis 130

Kroopaar 102

kruipdieren 34, 36, 66, 186

kruisbestuiving 130, 132

kruising 174

kruisspin 42, 86

kudde 138, 154, 186

kwak 18, 28

Landsteiner, Dr. 64, 180

Langerhans 90

larven 42, 98, 110, 114, 118, 122, 124,
126, 140, 142, 150, 162

lebmaag 46

ledematen 16, 36, 40

lederhuid 26, 34

legbuis 84

lengtespieren 38, 50

lens 10, 72

lenzenoog 72

leptosometype 92

levensduur 22

levensenergie 54

levensgemeenschap 102

lever 48, 66, 88, 90, 150

Leverbot (Fasciola hepatica) 150

leverbotziekte 150

Levine, Dr. 180

lichaam 10, 14, 16, 30, 36, 44, 62

lichtzintuigen 70, 72

Lieveheersbeestje 136

lintwormen 54, 122

list 56

Lolium temulentum 102

longblaasjes 58

longbloedsomloop 66

longen 48, 58, 66, 186

longslagader 66, 68

longvis 186

Loodsmannetje (Naucrates ductor) 128

lucht 32, 70, 74

luchtpijp 58, 94

luchtzuurstof 58

luis 92, 114, 124, 162

Lupinen 44

lymfe 74

lymfekanalen 122

lymfeweefsel 94

maag 42, 46, 48, 50, 90, 94

maagsappen 46, 48, 122

maagzak 46, 100

maden 142, 162

malaria 114

mammoetboom 10, 22

Maretak (Viscum album) 120

meeldraden 120, 130, 132, 148

meercellige (organismen) 26, 42

Meerval 70

melksap 88

melkzuur 54

Mendel, Gregor 172, 174, 176

mens 10, 16, 22, 26, 30, 36, 38, 42, 44,
50, 52, 60, 62, 64, 68, 70, 72, 74, 76,
88, 92, 94, 114, 122, 124, 144, 168,
178, 180, 182

mensenras 26

mensenvlo 124

merg 34, 94

metamorfose 160, 162

microkosmos 12, 18, 42

micropreparaat 12, 32, 90

microscoop 10, 12, 20, 26, 28, 32, 38, 62,
72, 98, 100, 122, 126, 156

microscopie 10

microtoom 12

mieren 42, 80, 82, 102, 140, 144

Mierenleeuw 42

Mirabilis jalapa (Wonderbloem) 172

moederdier 100, 160

moederplant 168

mond 16, 42, 48, 70, 88, 100

mondtrechter 98

monocultures 106

Morgan, T.H. 176

Mosdiërtje (Bryozoa) 98

mossel 36, 74, 162

mossen 98, 146

motvlinder 136

muggen 80, 114

muisen 10, 174

muskus 88

mutatie 184

mycelium 120, 146

mycorrhiza 126

naaldbomen 126, 170

nachtvlinder 108, 132

nageslacht 182

nakomelingen 108, 110, 158, 164, 172,
174, 176, 180, 184

nakomelingschap 84, 162, 166

Naucrates ductor (Loodsmannetje) 128

Nautilus 186

nectar 82, 130, 132, 142

Nepenthes (Kannekenskruid) 56

nesten 84, 112, 116, 140, 142, 164, 166

nestbouw 84, 164

netelbatterij 18, 100, 126, 128

netmaag 46

netvlies 72

nieren 48, 66, 90, 94, 166

Nonvlinderrups 106

CEdogonium 24
 oerwoud 80, 104
 ogen 134, 176, 178, 180
 Okapi 186
 olifant 10, 62, 138
 olm 62
 ongeslachtelijke generatie 150
 ongeslachtelijke vermenigvuldiging 146, 150
 onsterfelijkheid 16
 ontbindingsbacterie 44
 ontkieming 168
 oog 10, 18, 72
 ooievaarsbek 102
 oor 74, 76, 80
 oorspeekseldklier 48
 opperhuid 26, 60
 organische stoffen 54
 organische verbinding 52
 oriëntatievermogen 82
 osmose 50, 170

 paartijd 78, 154, 166
 paddestoelen 120, 140, 146
 pancreas 94
 Pantoffeldiertje 20, 28
 paradijsvogels 152
 parafine 12
 parasieten 54, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 150
 parasitisme 126, 132
 parathyreoidea 94
 parentes 172
 paring 140, 152
 pels 88, 134, 168
 pens 46
 peristaltische bewegingen 28, 38
 Phleum pratense 102
 pigment 26, 34, 72, 134
 pigmentbekeroogjes 72
 pigmentcellen 10, 26, 134
 pijlstaartvlinder 116, 132
 pijnappelklier 94
 pinguins 138
 Pissebed 30
 Planaria 72
 plank ton 42, 44, 110, 128
 plantebewegingen 96
 planteblad 12, 170
 plantedons 164
 plantehormonen 92
 planteneter (s) 42, 50
 plantengeslacht 102
 plantengezelschap 102, 144
 plantensociologie 144
 planteweefsels 32, 118
 plasma 12, 64, 156, 170
 platvissen 40
 Plinius 110, 120
 Pluvianus aegyptius (Krokodilwachter) 128
 poliepen 100

pop 114, 140, 142, 162
 poppespinsel 116
 popstadium 162
 populieren 120, 170
 Portugees Oorlogsschip 18
 prikkels 76, 96
 proglottiden 122
 prooi 86, 100
 protoplasma 12, 14, 16, 18, 20, 26, 28, 32, 38, 44, 62, 88, 158
 protos 12
 protozoa 54
 pupil 72
 pyknische type 92

 Raaigras 102
 raderdiertje (Rotatoria) 98
 raderorgaan 98
 Raffles, Sir Stamford 120
 Rafflesia arnoldi 120
 Ranunculus (boterbloem) 148
 reactiestoot 38
 recessieve eigenschap 180
 redien 150
 ree 70, 88
 reflector 72
 reflex 30, 84
 reflexbeweging 76
 regenboogvlieg 72
 regeneratievermogen 100, 146, 178
 reptielen 26, 66, 128, 160
 Reukgras 102
 reukorgaan 70, 114
 reukvlak 70
 reuzen 92
 reuzenchromosomen 176
 Rhesusaap 180
 Rhesusfactor 64, 180
 rijpingsdeling 158
 ringspielen 38, 50
 rode bloedcellen 180
 rode bloedlichaampjes 62, 64, 180
 Rodens amarus - (Bittervoorn) 84
 roeistaart 162
 roofdieren 42, 56, 134
 roofvogels 22, 42, 110
 Rotatoria (raderdiertje) 98
 rotsduif (Columbia livia) 184
 ruggemerg 30
 rugkam 186
 ruïen 34, 78
 rupsen 52, 92, 114, 116, 134, 136, 160, 162, 164

 salamander 40, 58, 88, 136
 Sanger, Frederick, Dr. 90
 Sargassozee 110
 schaalvlieg 160
 schaamharen 34
 schaap 106, 150, 152
 schedel 42, 70
 scheikundige zintuigen 70
 schelp 36, 186

schijndood 16, 98
 schijnpootje 42
 schijnpotige 16
 schildklier 94
 schimmel 146
 Schleiden, M.J. 10
 scholen 138
 schorpioen 88
 schors 32, 94, 120
 schrikkleuren 136
 schrikstof 138
 schubben 26, 34, 84, 186
 schuimnest 154
 schutkleuren 80, 136
 Schwann, Theodoor 10
 secretie 88, 90
 secundaire geslachtskenmerken 94, 152
 Siamese Vechtvlieg 154
 Sifonoor 18
 skunk 88
 slagader 68
 slakkehuis 74, 126
 slang 36, 42, 70, 88, 136
 slijm 88, 150
 slijmvlies 18, 50, 70
 slokdarm 28, 42, 46, 48
 sluipwespen 134
 slurp 70, 132
 smaak 70, 76
 smaakpapillen 70
 snavel 42, 46
 snorharen 76
 speeksel 46, 48, 70
 speekseldklieren 42, 48, 88, 176
 spieren 28, 32, 48, 68, 72, 96, 122, 178
 spiermaag 46
 spierring 68
 spiervezels 28, 38, 122
 spierweefsel 28, 46, 122
 spijsvertering 46, 50, 90
 spinnen 56, 86, 88, 164, 166
 spinneweb 86, 164
 spinstof 42, 86
 splijtzwammen 54
 speelwormen 122
 sporangien (sporendosjes) 150
 sporen 146, 150
 sporendosjes (sporangien) 150
 sporeplanten 146
 sporocyste 150
 sprinkhaan 74, 102, 108, 134, 162
 staartvin 152
 staatskwal 18
 stamboomonderzoek 182
 stamper 148, 156
 statocyst 76
 steekmuggen (Culex pipiens) 14, 114
 steenkool 44, 52, 186
 stekelhuidigen 160
 stempel 130, 132, 148, 156
 steungeraamte 36
 stikstof 44
 stinkdier 88

stofwisseling 16, 46, 52, 54, 56, 60, 66,
94, 104
stofwisselingscyclus 46

Taenia solium (lintworm) 122
talkklieren 88
tandbeen 34
tanden 48
Tarantella 88
tarwe 144
tastcellen 76
tasten 76
tastorganen 76
tastprikkel 96
tastzin 76
teeltkeuze 144, 184
temperament 178
tentakels 18, 80, 100, 128
Termieten 140
termietenheuvel 140
thymus (zwezerik) 94
thymusklier 94
thyreoidea (schildklier) 94
thyroxine 94
Tijgerlelie 146
tong 48, 70
tracheeën 58
trektijden 112
trektocht 108, 110, 112
trekvogels 82, 108
trekwegen 108, 112
trichienen 122
trilhaarbanden 98
trommelholte 74
trommelholtetrap 74
trommelvlies 74
Trompetdiertje 20
tropen 26
tropismen 96
tulp 14
tulpebol 14
turf 44
tussenhersen 94
twaalfvingerige darm 90
tweehuizige plant 24, 148
tweeling 182
tweelingenonderzoek 182
tweeslachtige 24, 100, 122
tweeslachtige bloemen 148

ultraviolette stralen 26, 36
Unic pictorum (vijvermossel) 84

vaatbundel 32
vaatvlies 72
vacuolen 16
vangarm 18, 100
Van Leeuwenhoek, Antony 10, 12, 68,
156
varens 144, 146, 150
veelcellige wezens 18, 22, 38
vegetatietypen 144

Venusvliegenvaal (Dionaea muscipula) 56
veren 34, 40, 80
verhemelte 48, 70
verpoppen 92, 116, 124
verstand 30
verteringsklieren 56
verteringsorganen 62
verteringssappen 48, 50, 88
Vesalius 68
vet 12, 44, 52
vetkruid 56
vetzucht 94
vijvermossel (Unic pictorum) 84
vinnen 40, 128, 154
Violetje (viola tricolor) 10, 32
vissen 34, 36, 40, 42, 44, 50, 54, 58, 66,
74, 76, 84, 104, 110, 128, 134, 138,
154, 156, 160, 166, 186
Viscum album (Maretak) 120
visschub 34
vissehuid 10, 88
vitaminen 36, 44, 126
vleermuizen 74, 82, 130
vliegen 42, 120, 130, 162
vliegspier 36, 40
vliermerg 12
vlies 28, 160
vlinder 40, 70, 72, 102, 106, 108, 116,
130, 132, 136, 160, 162
vlindertrek 108
voedingsstoffen 14, 18, 32, 44, 56, 68,
104, 122, 126
voedsel 20, 32, 42, 44, 48, 50, 60, 62, 70,
82, 98, 106, 114, 116, 126, 128, 138,
142, 150, 164
voedselvacuole 16
voelborstels 56
vogel 24, 30, 34, 36, 40, 66, 78, 80, 82,
84, 106, 116, 120, 124, 128, 130, 134,
136, 138, 156, 160, 164, 166
Volvox globator 18
voorgeslacht 182
voorkiem 150
voortplanting 22, 24, 62, 98, 100, 130,
132, 138, 140, 146, 150, 154
voortplantingscellen 18, 24, 146
voortplantingsorganen 24, 178
voortplantingstijd 184
vossestaart 102
vrouwelijke geslachtsdiertje 18
vrucht 52, 146, 168
vruchtbeginsel 148
vruchtvlees 168

waarschuwingkleuren 136
wandellend blad 134
wandellende tak 134
waterkevers 152
waterpest (Elodea canadensis) 60
waterspin 166
web 42, 86
weefsel 28, 32, 46, 60, 62, 66, 96, 122,
124

weekdieren 160, 186
weide 44, 56, 78, 102, 104, 144, 146, 148
werveldier 28, 30, 36, 38, 42, 50, 58,
66, 72, 74, 90, 92, 186
wervelzuil 36, 186
wesp 36, 58, 136, 140
weversmieren 140
Wiener A. Dr. 180
wier 16, 20, 54, 104, 126, 146
wimper 20, 34, 98
wimperdiertje 20
windbloei 130
wisseldiertje 16, 20, 22, 30, 38, 62
witte bloedlichaampjes 38, 62, 68
witte dovenetel 132
woekerbloem 120
woekerdiertje 16, 122
Wolfsmelkachtigen (euphorbiaceae) 88
Wonderbloem (Mirabilis jalapa) 172
wormen 30, 72, 74, 98, 118, 150, 160,
186
wormvormig aanhangsel 48
wortels 12, 14, 32, 44, 52, 96, 120, 168
wortelpotigen 16

Xiphophorus helleri 152

zaad 96, 102, 120, 130, 156, 160, 168, 172
zaadcellen 100, 150, 156, 158
zaaddiertje 156
zaadverspreiding 168
zaadvloeistof 156
zandworm (Arenicola piscatorum) 58
zeaanemonen 126, 128
zeeëgel 156, 162
zeolifant 76
zeesterren 162
zenuwen 26, 76
zenuwstelsel 28, 30, 32, 94, 122, 134
zetmeel 52, 60
ziektekiemen 70, 114
zintuigen 30, 32, 70, 76, 82, 112, 122,
130, 138, 152
zoetwaterhydra 126
zoetwaterkreeftje 100
zoetwatermossel 84
zoetwaterpoliep 30, 100
zomersproeten 26
zonnebloem 96
zonnedaauw (Drosera) 56
zoogdieren 22, 26, 30, 34, 36, 40, 42, 46,
48, 58, 66, 74, 82, 124, 128, 136, 138,
156, 160, 164, 166
zouten 12, 44, 50, 70
zuignapjes 100, 122, 152
zuigwortels 170
zuurstof 44, 52, 54, 58, 60, 62, 66, 68,
104
zwammen 120, 126, 144, 170
zweepdiertje 22, 150, 156
zweetklieren 26
zwemklokje 18

KEURKOOP NEDERLAND

© ESCO PUBLISHING COMPANY

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN VOOR ALLE LANDEN